

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
43

RYNEK DROBIU I JAJ

stan i perspektywy

P Ó Ł R O C Z N I K

CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1992 ROKU

ISSN 1231-255X

ANALIZY RYNKOWE

Redaktor naczelny
Jadwiga Seremak-Bulge

MAJ 2013

RADA PROGRAMOWA ROLNICZYCH ANALIZ EKONOMICZNYCH:

Maria Zwolińska (przewodnicząca)
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący)
Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny)
Piotr Szajner (sekretarz redakcji)
Tadeusz Chrościcki
Bogumiła Kasperowicz
Krystyna Świetlik
Iwona Szczepaniak
Marzena Trajer
Barbara Domaszewicz

KOMITET REDAKCYJNY:

Maria Zwolińska, Andrzej Kowalski, Jadwiga Seremak-Bulge, Piotr Szajner, Marzena Trajer,
Ewa Machowina

REDAKTOR RYNKU DROBIU I JAJ:

Grzegorz Dybowski

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner
SKŁAD I DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
NAKŁAD: 1170 egz. Ark. wyd. 3,20

Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych prosimy o podanie źródła

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Uwarunkowania makroekonomiczne	6
<i>Tadeusz Chrościcki</i>	
II. Mięso drobiowe	7
1. Podaż	7
<i>dr Grzegorz Dybowski</i>	
2. Przetwórstwo	10
<i>dr Grzegorz Dybowski</i>	
3. Handel zagraniczny	13
<i>mgr inż. Danuta Rycombel</i>	
4. Popyt	15
<i>dr hab. Krystyna Świetlik, prof. nadzw. IERiGŻ-PIB</i>	
5. Działania ARR na rynku drobiu	20
<i>mgr inż. Jolanta Kossakowska</i>	
III. Jaja spożywcze	22
1. Podaż	22
<i>dr Grzegorz Dybowski</i>	
2. Przetwórstwo	25
<i>dr Grzegorz Dybowski</i>	
3. Handel zagraniczny	25
<i>mgr inż. Danuta Rycombel</i>	
4. Popyt	27
<i>dr hab. Krystyna Świetlik, prof. nadzw. IERiGŻ-PIB</i>	
Aneks	32

W 2012 roku produkcja mięsa drobiowego wyniosła 1582 tys. ton i była o 11% większa niż przed rokiem. Nowym zjawiskiem był wzrost produkcji poza skupem, która zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 35%. Towarzyszył temu wzrost obrotów targowiskowych aż o 88%. Dynamika eksportu uległa znacznemu przyspieszeniu a sprzedaż zagraniczna stanowiła prawie 33% bilansowej produkcji mięsa drobiowego. Na spożycie w kraju pozostało o 8,8% więcej tego mięsa niż przed rokiem. Podaż drobiu w handlu detalicznym zwiększyła się o 6,5%. Po raz pierwszy od kilku lat wzrosło też samozaopatrzenie.

Przewiduje się, że produkcja mięsa drobiowego w 2013 roku zwiększy się o 8% do 1710 tys. ton. Przyczyną nieco słabszej dynamiki wzrostu będzie wolniejszy przyrost eksportu prognozowany w pierwszej połowie br., będący w dużej mierze następstwem problemów związanych z jakością niektórych polskich produktów mięsnych oraz zakazu uboju rytualnego. W drugim półroczu sprzedaż zagraniczna będzie prawdopodobnie znacząco wyższa niż w pierwszym. Jednak aż 67% przewidywanego przyrostu podaży mięsa drobiowego trafi w 2013 roku na rynek krajowy. Przyczyni się to do łagodzenia wzrostu cen na tym rynku.

Wskaźnik rentowności chowu drobiu pogorszył się w 2012 roku wskutek szybszego wzrostu cen pasz przemysłowych niż cen skupu żywca. Relacja cen żywiec/pasza obniżyła się z 2,7 w 2011 roku do 2,63 w 2012 roku i 2,47 w pierwszym kwartale br. Udział ceny skupu w cenie zbytu zwiększył się do 66%, a w cenie detalicznej nie zmienił się. Skutki droższego surowca rzeźnego dotknęły więc głównie przemysł drobiarski, gdyż możliwości wzrostu cen zbytu ograniczał handel detaliczny. W 2013 roku opłacalność produkcji drobiu pozostanie prawdopodobnie niska. Koszty pasz będą nadal wysokie a ceny detaliczne drobiu, które wzrosły w pierwszym kwartale tylko o 1,4%, w następnych miesiącach limitowane będą barierą popytową. Marża produkcyjno-handlowa zawężyła się.

Przewidywany rozwój rynku unijnego sprzyjać będzie polskiemu drobiarstwu, które w relacji do innych krajów członkowskich Wspólnoty, sprzedaje mięso drobiowe najtaniej.

Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w wadze produktu wzrosła o 16% mimo rosnących cen surowca rzeźnego. Przyczyniły się do tego głównie: wysokie ceny mięsa czerwonego i większa sprzedaż zagraniczna, stymulowana wysokimi cenami uzyskiwanymi w eksporcie, które po przeliczeniu na złote, znacznie przewyższają ceny zbytu na rynku krajowym. Produkcja przetworów drobiowych wzrosła o 15% również pod wpływem rosnącego wywozu. Krajowy surowiec do dalszego przerobu był drogi, ale sytuację poprawiał import taniego mięsa przerobowego.

Wysokie koszty produkcji przemysłowej przyczyniły się do pogorszenia przeciętnych wyników branży drobiarskiej, które na podstawie pierwszego półrocza zapowiadały się nieco lepiej. W skali całego 2012 roku rentowność sprzedaży netto była bardzo niska. Ograniczało to działalność inwestycyjną branży. Stopa inwestowania była najniższa od wielu lat. Mniejsze były też przepływy finansowe obrazujące akumulację własnego kapitału firm drobiarskich. Natomiast ich zdolność do regulowania bieżących zobowiązań była relatywnie wysoka, o czym świadczy poziom wskaźnika bieżącej płynności finansowej w branży.

Saldo obrotów zagranicznych drobiem zwiększyło się w 2012 roku bardziej w ujęciu ilościowym niż wartościowym. Jego wartość przekroczyła 1 mld euro. Ponad 90% polskiego wywozu lokowane było na jednolitym rynku europejskim. Jednocześnie Polska była piątym w Unii Europejskiej największym eksporterem drobiu do krajów trzecich. W przywozie drobiu również dominowały zakupy u partnerów ze Wspólnoty. W 2013 roku dodatnie saldo handlu zagranicznego drobiem wzrośnie prawdopodobnie o ok. 4%, głównie wskutek większego wywozu.

W efekcie silnej dynamiki wzrostu cen detalicznych w latach 2011-2012, drób podrożał w relacji do innych produktów zwierzęcych z wyjątkiem jaj. Również w I kwartale br. mięso drobiowe drożało, choć mniej niż czerwone. Mimo to drób pozostał najtańszym rodzajem mięsa. Przy spadku konsumpcji wołowiny i wieprzowiny, w 2012 roku spożycie drobiu zwiększyło się o 6%. Przewiduje się, że popyt na mięso drobiowe będzie rósł także w 2013 roku.

Rok 2012 był szczególnym okresem na unijnym rynku jaj ze względu na zmianę wymogów dotyczących utrzymywania kur niosek w systemie klatkowym. Spowodowało to okresowe zmniejszenie produkcji jaj, a w konsekwencji silny wzrost ich cen. W Polsce produkcja jaj konsumpcyjnych zmniejszyła się już w 2011 roku. W 2012 roku według wstępnych szacunków nastąpił jej ponowny spadek do ok. 470 tys. ton. Był to poziom o 16% niższy niż w 2010 roku, tj. przed zawirowaniami na rynku wywołanymi wymianą klatek.

Zmniejszyły się znacząco obroty zagraniczne jajami konsumpcyjnymi. W 2012 roku przywóz obniżył się o 50%, a wywóz o 59%. Spadek podaży jaj na konsumpcję w kraju, który w 2011 roku wyniósł 12%, w roku następnym był już mniejszy, bo tylko 3-procentowy. Ceny na rynku jaj silnie wzrosły, szczególnie w pierwszych trzech miesiącach roku. Było to niewątpliwie związane z rekompensowaniem kosztów wymiany klatek, gdyż opłacalność samego chowu kur niosek i produkcji jaj znacząco się poprawiła. Świadczy o tym wyższy o 15% wskaźnik rentowności produkcji.

W 2013 roku spodziewany jest stopniowy wzrost produkcji jaj spożywczych, jednak jej poziom pozostanie jeszcze niższy niż w 2011 roku i wyniesie ok. 500 tys. ton. Odbudowa produkcji jaj w Polsce postępuje będzie wolniej niż w całej unii Europejskiej, gdzie w 2013 roku ma już być ona nieco większa niż w 2011 roku.

Skutkiem zmian wielkości obrotów handlu zagranicznego jajami i ich przetworami jest o 25% niższe niż przed rokiem dodatnie saldo tych obrotów. Największym rynkiem zbytu jaj konsumpcyjnych pozostały Niemcy i Holandia, a przetworów z jaj – Niemcy, Czechy, Holandia i Dania. Ceny w obrotach zagranicznych również silnie wzrosły. Przewiduje się znaczący wzrost tych obrotów w 2013 roku, a ich dodatnie saldo może zwiększyć się o 50%. Notowania z pierwszych miesięcy br. sugerują spadkową tendencję cen w handlu zagranicznym, która jednak może być wygaszana wysokimi kosztami pasz oraz kapitału zaangażowanego w poprzednich okresach w wymianę klatek.

Ceny detaliczne jaj wzrosły średnio w 2012 roku o 32%. Jaja podrożały względem innych produktów zwierzę-

cych. W pierwszym kwartale 2013 roku jaja w detalu potaniały tylko o 6,7% i to w relacji do najwyższego poziomu notowanego w 2012 roku. Były jednak nadal o 30% droższe niż w analogicznym okresie 2011 roku. W roku bieżą-

cym spodziewana jest dalsza redukcja cen detalicznych jaj konsumpcyjnych, ale ich poziom pozostanie relatywnie wysoki. Obniżki cen wymuszone są przez spadającą konsumpcję jaj. Ich spożycie obniżyło się w 2011 roku o 15% i po-

nownie w 2012 roku o 5%. W 2013 roku spadkowa tendencja konsumpcji zostanie prawdopodobnie zahamowana. Jeśli ceny detaliczne jaj nie będą zbyt wysokie, ich spożycie może nieznacznie wzrosnąć.

SUMMARY

In 2012, the poultry meat production amounted to 1,582 thousand tons and was by 11% greater than the year before. Increased production outside of buying-in was a new phenomenon – it grew by 35% as compared with the previous year. This was accompanied by growth in turnover at open air markets by as much as 88%. The growth rate of exports accelerated considerably, and foreign sales constituted nearly 33% of the balance of poultry meat production. 8.8% more of that meat was left for domestic consumption than the year before. The supply of poultry in retail trade increased by 6.5%. Also self-supply increased for the first time in several years.

In 2013, the production of poultry meat is expected to increase by 8% to 1,710 thousand tons. The slightly weaker growth rate will be caused by the slower increase in exports expected for the first half of this year, mostly the consequence of problems related to the quality of some Polish meat products and of the prohibition on ritual slaughter. In the second half of the year, foreign sales will be probably much higher than in the first one. However, as much as 67% of the forecast increase in poultry meat supply will go to the domestic market in 2013. This will contribute to alleviating the increase in prices in that market.

The indicator of poultry farming profitability deteriorated in 2012, because the prices of industrial feed increased faster than those of live poultry buying-in. The relationship between the prices of live poultry and feed dropped from 2.7 in 2011 to 2.63 in 2012 and 2.47 in the first quarter of this year. The share of the buying-in price in the sales price increased to 66%, and it did not change in relation to the retail price. The effects of slaughter products becoming more expensive mostly affected the poultry industry, as the potential for sales price increases was limited by retail sales. In 2013, the profitability of poultry production will likely remain low. The costs of feed will remain high,

and retail prices of poultry, which increased in the first quarter only by 1.4%, will be limited by the demand barrier in subsequent months. The margin between production and trade is tightening.

The forecast growth of the EU market will benefit the Polish poultry industry, which sells poultry meat cheaper than other EU Member States.

The industrial production of poultry meat in terms of product weight increased by 16% despite the growing prices of slaughter products. This was mainly due to the high prices of red meat and greater foreign sales, stimulated by high prices obtained in exports, which are significantly higher than sales prices in the domestic market when calculated to PLN. The production of poultry products increased by 15%, also due to the growth in exports. Domestic raw products for further processing were expensive, but the import of cheap processing meat improved the situation.

The high costs of industrial production contributed to the deterioration of the average performance of the poultry industry, which looked somewhat better after the first half of the year. Compared to the entire year 2012, net sales profitability was very low. This limited the investment activity of the industry. The investment rate was the lowest in many years. Also financial flows, which indicate own capital accumulation of poultry companies, were smaller. However, their ability to meet current commitments was relatively high, as demonstrated by the level of current financial liquidity in the industry.

The balance of foreign trade in poultry increased in 2012 more in terms of quantity than in terms of value. Its value exceeded EUR 1 billion. More than 90% of Polish exports went to the single European market. At the same time, Poland was the fifth largest EU exporter of poultry to third countries. The import of poultry was likewise dominated by purchases

from Community partners. In 2013, the positive balance of foreign trade in poultry will likely increase by ca. 4%, mainly due to greater exports.

As a result of the higher growth rate of retail sales between 2011 and 2012, poultry became more expensive as compared to other animal products, with the exception of eggs. Poultry meat continued to get more expensive also in the first quarter of the current year, although at a slower pace than red meat. Nevertheless, poultry remains the cheapest type of meat. With the consumption of beef and of pork decreased, in 2012 the consumption of poultry increased by 6%. The demand for poultry meat is expected to continue to increase in 2013.

The year 2012 was a special year in the EU egg market due to the change in requirements concerning the keeping of laying hens in the cage system. This caused a temporary decrease in eggs production and, consequently, a strong increase in their prices. In Poland, the production of eggs for consumption decreased already in 2011. According to preliminary estimates, in 2012 it decreased further to ca. 470 thousand tons. That was 16% less than in 2010, e.g. before the market confusion caused by the replacement of cages.

Foreign trade in eggs for consumption decreased significantly. In 2012, imports decreased by 50%, while exports – by 59%. The decrease in the supply of eggs for domestic consumption, which amounted to 12% in 2011, was smaller in the subsequent year and only amounted to 3%. Prices in the egg market increased significantly, especially in the first three months of the year. This was undoubtedly related to the offsetting of costs of replacing cages, as the profitability of the farming of laying hens and the production of eggs as such increased significantly; this is demonstrated by the production profitability indicator being 15% higher.

In 2013, the production of table eggs is expected to increase gradually, yet its level will still remain below that of 2011 and will amount to ca. 500 thousand tons. The restoration of the production of eggs in Poland will be slower than in the entire EU, where in 2013 it is already expected to slightly exceed that of 2011.

Owing to the changes in the volume of foreign trade in eggs and egg products, the positive balance of that trade is 25% lower than a year ago. Germany and the Netherlands remain the main outlet for eggs for consumption, while Germany, the

Czech Republic, the Netherlands, and Denmark - for egg products. Also prices in foreign trade increased significantly. The latter is expected to increase significantly in 2013, and its positive balance may increase by 50%. Records for the first months of this year suggest a declining trend in foreign trade prices, which, however, may be offset by the high costs of feeds and capital involved in the replacement of cages in the previous periods.

In 2012, the retail prices of eggs increased on average by 32%. Eggs became more expensive as compared to other animal products. In the

first quarter of 2013, retail prices of eggs decreased only by 6.7%, and this comparing to the highest level recorded in 2012. However, they were still 30% more expensive than in an analogous period of 2011. In the current year, the retail prices of eggs for consumption are expected to continue dropping, but their level will remain relatively high. Price reductions are forced by the dwindling consumption of eggs. In 2011, their consumption diminished by 15% and then again by 5% in 2012. In 2013, the downward trend in consumption will likely halt. If retail prices of eggs are not too high, their consumption may increase slightly.

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumerata realizowana przez Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie - Barbara Walkiewicz, tel.: 22 50 54 685 lub faks: 22 50 54 636 w godzinach 8:00-16:00.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4) pokój numer 3.

Prenumerata roczna 2 egz. w 2013 r.:

- wersja papierowa - 42 zł.

- wersja elektroniczna - 41,99 zł.

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przesyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433

W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały **wachlarz usług introligatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

ISSN 1231-255X

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2013 roku wynosi 42 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: 505-46-36
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>